

КОНЦЕПЦІЯ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ТА КОНЦЕПЦІЯ ЕКОЛОГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ: ТОЧКИ ПЕРЕТИНУ¹

М. С. Бульдович, магістрант
Сумський державний університет

В статті висвітлені концептуальні положення корпоративної соціальної відповідальності у взаємозв'язку з положеннями екологічного менеджменту.

Екологічна відповідальність є однією з найважливіших сфер відповідальності кожної поважаючої себе компанії. До цієї категорії, зокрема, відносять відповідальність за свою діяльність, а також чесне ставлення не тільки до ділових партнерів, але і до природного середовища. Реалізація концепції корпоративної соціальної відповідальності (КСВ) допоможе краще всього розвивати та втілювати в життя ґрунтовні екологічні проекти, які так всім необхідні.

На сьогоднішній день, стан навколишнього середовища не можна назвати ідеальним - населення планети стикається з різними видами екологічних проблем. Однак часто в гонитві за матеріальними благами, людство закриває очі на глобальні проблеми охорони навколишнього середовища та не приділяє їм належної уваги. Кожна компанія, яка прагне до успіху та хоче досягти чималих результатів, повинна дотримуватися природоохоронне законодавство, а також займати активну соціально відповідальну позицію, намагаючись за допомогою різних екологічних проектів зробити ще більш істотним свій внесок в оздоровлення планети. І зовсім не має значення, чим вона займається, в будь-якій компанії екологічна відповідальність повинна грати одну з ключових ролей.

Точкою перетину екологічних та соціальних чи економічних інтересів може бути конфліктна ситуація [1]

Екологічна складова КСВ направлена на рішення таких гострих проблем, що стоять перед підприємством [2]:

- забруднення водних і земельних ресурсів, атмосфери;
- виснаження природних ресурсів;

¹ Керівник: к.е.н., доц. Шевченко Г.М.

- зниження біологічного різноманіття;
- стрімка зміна клімату.

Нинішній стан екології у світі створює нові напрямки розвитку виробництва, які, в свою чергу, стають імпульсом для інноваційних, технологічних рішень у взаємодії виробництва та природи. Це стає можливим лише тоді, коли побудована система управління екологічними процесами та все виробництво орієнтовано не стільки на продукування, як на власне екологічне виробництво.

Екологічне виробництво – це виробництво, яке працює орієнтуючись на забезпечення нормального життя людини через збагачення природи. Розвиваючи якості природи, які дозволяють людині почуватися частиною її та перебувати у гармонічному розвитку із природою і є завданнями екологічного виробництва [3].

Для вирішення цих актуальних питань соціально відповідальні компанії, в рамках своїх стратегій з КСВ (передусім, у контексті задоволення соціальних інтересів персоналу [4]), розробляють екологічну політику, спрямовану на зниження їх негативного впливу на навколишнє середовище та вдаються до концепції екологічного менеджменту.

Концепція екологічного менеджменту – це повний комплекс положень, що забезпечують управління екологічними процесами на підприємстві [5].

В цей комплекс входять ключові складники: відповідальна служба за екологічними проблемами на підприємстві; визначення показників екологічної безпеки та їх нормативних значень; облік та дослідження середовища, на якому розташоване підприємство; врахування рівня його ресурсоспоживання та рівня екологічної безпеки; екологічна обізнаність найманих працівників; створення механізму реагування на екологічні аварії; створення проекту розвитку екологічної безпеки на підприємстві; постійний контроль та поліпшення роботи наявної системи екологічного менеджменту на підприємстві.

Організація, що займається екологічним управлінням, готує відповідні контролюючі документи та призначає відповідальних за сфери екологічно вагової діяльності, тим самим, дотримується типових положення міжнародних стандартів ISO 14000 [6].

ISO 14000 зачіпають не якість готового продукту або послуги, а виробничий процес. Головною складовою системи є стандарт ISO 14001, на якому базується робота підприємств усього світу. Рекомендації по досягненню цілей, поставлених в ISO 14001, даються в іншому стандарті - ISO 14004, що містить правила екологічного менеджменту.

Прикладами невідповідальної роботи підприємств або недотримання корпоративної соціальної відповідальності у сфері екології є так звані катастрофи, які за останні роки не один раз мали місце у нашій історії. Вони трапляються в різних куточках земної кулі і часто призводять до незворотних наслідків. Хоча багатьох можна було уникнути, якби люди й

компанії більше замислювалися про своє власне майбутнє і майбутні покоління. Одна з таких добре відома на всю Україну: Чорнобильська катастрофа, яка сталася 26 квітня 1986 року у м Прип'ять. За перші три місяці після аварії загинула 31 людина. Від 60 до 80 осіб ще протягом 15 років загинули згодом від опромінення. Вибух відбився на мутації всіх живих організмів. У перші роки після того, що сталося, зараженню піддалося близько 200 тисяч км² території. Спостерігалось зростання числа захворювань верхніх дихальних шляхів, ендокринної системи, шлунково-кишкового тракту, порушення дії імунітету, психічних розладів, хвороб системи кровообігу, а також різних порушень вагітності [7].

Екологічна відповідальність - необхідна умова виживання і процвітання не тільки будь-якої цивілізації, а й окремо взятої компанії, будучи ключовим аспектом соціальної відповідальності.

Соціально відповідальні компанії повинні поставити собі в пріоритет питання охорони навколишнього середовища і дбайливого використання природних ресурсів, а також враховувати соціальні та екологічні наслідки і ризики при прийнятті своїх рішень.

Цивілізація досягла високого рівня соціального і технічного розвитку, і на даний момент ми маємо практично все, що захочемо. Природа ж - на межі своїх можливостей, чи зможемо ми витримати розумний баланс, або нас чекає низка екологічних потрясінь і повний крах, залежить тільки від здорового і відповідального управління за екологічними процесами навкруги.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Петрушенко М.М., Шевченко Г.М. Управління еколого-економічними конфліктами в контексті теорії оптимальних механізмів розподілу ресурсів // Актуальні проблеми економіки. – 2013. – №3(141).
2. Дерій Ж.В., Зосименко Т.І. Екологічна компонента корпоративної соціальної відповідальності: світовий досвід та українські реалії // Актуальні проблеми економіки – 2016. – №11.
3. Екологізація виробництва [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Екологізація_виробництва. – Назва з титульної сторінки екрана.
4. Петрушенко М.М., Алібекова Ю.Т. Поєднання комплексного та індивідуального підходів до структуризації соціального пакета підприємства // Вісник Сумського державного університету. Серія Економіка. – 2010. – №2.
5. Екологічний менеджмент на підприємстві [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://childflora.org.ua/?page_id=66. – Назва з титульної сторінки екрана.
6. Корчевна Л., Новіков В., Домницька В., Жогло В. Аналіз розвитку систем управління соціальною відповідальністю підприємства та проблеми їх упровадження в Україні // Стандартизація, сертифікація, якість. —2009. —№3.
7. Чорнобильська катастрофа [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Чорнобильська_катастрофа. – Назва з титульної сторінки екрана.

Матеріали надійшли 12 листопада 2017 р.